N°. 81.

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 9 OCTOBER.

De COMMISSARIS des Konings in Noordbrabant, heeft de eer ter algemeene kennis te brengen, dat hij *Donderdag* van elke week, des voormiddags ten *elf* ure, aan een ieder, die hem in zijne betrekking wenscht te spreken, daartoe gelegenheid zal geven.

De Commissaris des Konings voornoemd,
P. J. BOSCH VAN DRAKESTEIN.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 6den October.

De Keizer, de Keizerin en de Keizerlijke Prins zijn Donderdag avond ten vijf ure, in volmaakten welstand, te Saint-Cloud teruggekeerd, waar alle huizen met vlaggen versierd waren.

Denkelijk begeven HH. MM. zich tusschen 10 en 15 October, met een talrijk gevolg, naar Compiegne, waar groote jagtpartijen gehouden en waarschijnlijk door Koning *Otto* van Griekenland en den Groothertog van Toskane bijgewoond zullen worden.

— Blijkens eene mededeeling in den officielen *Moniteur* heeft Keizer *Napoleon* den 3den dezer eenen brief van den Keizer van Rusland ontvangen, houdende dankbetuiging voor het hem geschonken grootkruis der Fransche ridderorde van het Eerelegioen, alsmede een schrijven van den voorloopigen bestuurder van Wallachye, waarin deze berigt dat ambt aanvaard te hebben en tevens »de innige erkentelijkheid der Wallachyers voor Frankrijks edelmoedige tusschenkomst in de aangelegenheden van het Oosten" betuigt.

— Op nieuw heeft een veertigtal arrestatiën in deze hoofdstad plaats gegrepen; zij schijnen in verband te staan met de terugkomst des Keizers alhier. Men spreekt van eene ontdekte zamenzwering, welke ten doel had den Keizer om het leven te brengen. De bezetting van Parijs zal aanzienlijk worden versterkt, daar men voor ernstige rustverstoring beducht is.

— Bij besluit der Bank van Frankrijk van heden, zullen bij die inrigting geen wissels gedisconteerd worden, welke langer dan 60 dagen moeten loopen.

— Het Regeringsblad bevat eene mededeeling, waarin gezegd wordt dat de schatkist zich in een voldoenden toestand bevindt, dewijl daarin 110 millioenen voorhanden zijn, weshalve de tijdelijke verlegenheid is geweken.

— Berigten uit Algerië, van 24 September, te Marseille aangebragt, zeggen dat in Kabylie schitterende gevechten door de divisien *Regnault* en *Jussuf* aan de benden van *Ouland*-Ali zijn geleverd, en dat de vijand zware verliezen heeft geleden.

— Te Marseille zijn berigten uit Napels van 29 September ontvangen, waarvan de hoofdinhoud door den telegraaf medegedeeld wordt. Het was toen aldaar bekend, dat de Koning van de zijde der Westersche mogendheden met harde maatregelen bedreigd werd, en men verzekerde dat er bij Ajaccio reeds Engelsche oorlogschepen lagen, die op de aankomst van een Fransch eskader wachtten, om daarmede vereenigd voor Napels te verschijnen. Ook droeg men er kennis van de Russische circulaire van 14 September, en men wilde weten dat haar inhoud van Pruissens zijde beaamd werd.

Dit een en ander had te Napels de gemoederen wel in groote spanning gebragt, maar daarom nog geene buitengewone maatregelen doen nemen. Evenwel waren de batterijen van de hoofdstad in staat van tegenweer gebragt. De Koning bevond zich nog te Gaeta en deed de forten wapenen.

Verder wordt op nieuw gemeld, dat aan twee Napelsche staatsgevangenen, wier lot in het buitenland veel deelneming gewekt heeft, door den Koning kwijtschelding van straf aangeboden was, onder voorwaarde dat zij om genade smeekten, maar er wordt bijgevoegd dat die twee hoofden der constitutionele partij, liever dan zich daartoe te vernederen, in den verschillenden kerker wilden blijven.

— De eerste proef op de spoorwegen in Savoye heeft den 2den dezer plaats gehad.

— Berigten uit Konstantinopel van 29 September jl. melden, dat ten gevolge van een per telegraaf uit Londen ontvangen bevel wederom een Engelsch eskader, bestaande uit drie stoom-oorlogsschepen en zes kanonneerbooten, uit den Bosporus naar de Zwarte Zee gestevend was; en men verzekerde dat eenige Fransche oorlogsschepen zich eerstdaags bij dat eskader zouden voegen. De opperbevelhebber der Britsche zeemagt in het Oosten, de admiraal *Lyons*, bevond zich nog te Konstantinopel.

Een per telegraaf ontvangen berigt uit Weenen zegt, dat eenige Oostenrijksche oorlogsschepen eerstdaags zouden deel nemen aan eene nieuwe demonstratie in de Zwarte Zee, waartoe de Westersche mogendheden besloten hadden, met het doel om aan Rusland te toonen dat zij niet gezind zijn om de bedoelingen van het Parijsche vredesverdrag te laten verijdelen.

— Volgens een berigt uit Konstantinopel van 29 September jl. zou door de Porte thans reeds definitive concessie tot het aanleggen eener spoorweglinie tusschen de Middellandsche Zee en de Perzische Golf verleend zijn aan de Engelsche maatschappij, welke voor die groote maar bezwaarvolle onderneming gevormd wordt.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 5den October.

De Duitsche bladen, onder anderen de ministeriële Berlijnsche *Zeit*, meenen dat, behalve de reeds bekende circulaire van den vorst *Gortschakoff* van 2 September aan de vertegenwoordigers van Rusland in het buitenland, nog eene afzonderlijke aan de Fransche regering gerigte Russische nota bestaat, welke alleen het Napelsche vraagstuk betreft.

» Deze nota, zegt de *Zeit*, schijnt 14 dagen later gedagteekend te zijn dan de circulaire; zij is dus afkomstig uit den tijd toen Napels het meest bedreigd werd; en indien de vorst *Gortschakoff* alleen door de vrees en de mogelijkheid, dat de Westersche mogendheden iets tegen Napels zouden kunnen ondernemen, tot het afzenden der circulaire van 2 September genoopt werd, dan is het zeer verklaarbaar dat hij later, toen de onderneming als vastgesteld en kort op handen beschouwd werd, tot een formeel protest is overgegaan. De bedoelde nota kan voor het overige eerst sedert weinige dagen in handen van den graaf *Walewski* zijn, waaruit volgt dat de reeds vroeger waargenomen vertraging in de uitvoering der onderneming tegen Napels niet als een gevolg van het Russische protest kan beschouwd worden.

— Te Berlijn is uit Petersburg berigt ontvangen dat keizer *Alexander* nog in den loop van dit jaar eene reis naar Duitschland maken zal, denkelijk ook om daarna zijne Moeder in Italië te gaan zien, maar tevens om een langdurig bezoek aan verschillende Duitsche Hoven af te leggen.

ENGELAND.

LONDEN, den 5den October.

Het gerucht dat het plan tot verdere vermindering des legers om staatkundige redenen uitgesteld zou zijn wordt door de *Globe* stellig tegengesproken.

— Laatstleden Dingsdag had, vóór de geheele ontbinding van het Engelsch-Duitsch hulplegioen, eene revue over die troepen nabij Colchester plaats. Ongeveer 6000 man waren daar, onder de bevelen van den luitenant-kolonel *van Hake*, vereenigd en voerden een spiegelgevecht uit, waarna de chef van het korps, baron *von Stutterheim*, met eene hartelijke aanspraak in de Hoogduitsche taal afscheid van zijne krijgsmakkers en onderhoorigen nam.

— De *Morning Post* behelst andermaal, naar aanleiding der bekende circulaire van vorst *Gortschakoff*, een allerbitterst artikel tegen Rusland, waarin die Mogendheid al de blijken harer heerschzucht verweten, al de vernederingen herinnerd worden welke zij zou hebben moeten ondergaan bijaldien de jongste oorlog langer had voortgeduurd. »Overal, dus heet het, zijn de teekenen van zwakheid en uitputting in Rusland merkbaar en nogtans is de toon der door vorst *Gortschakoff* uitgevaardigde depêche het jaar 1814 waardig, toen de eerste *Alexander* te Parijs als de bevrijder van Europa en de beslechter van deszelfs lot werd aangezien. Maar, men zal het zien, de Russische vloot in de golf van Napels zal niet vechten, zij zal hare nuttelooze inspanning in beleefdheden jegens de Fransche officieren uitputten. Het Russische Keizerrijk is niet in staat een nieuwen oorlog aan te vangen; niemand ter wereld weet dit beter dan de vertrouwde raadslieden van den Czaar."

— Volgens een bij de Londensche *Times* ontvangen berigt uit Parijs wordt het voortdurend verblijf der Oostenrijksche troepen in de Donau-vorstendommen door Engeland en Frankrijk met leede oogen aangezien, en aangemerkt als een blijk dat Oostenrijk niet gezind is de aangegane verpligtingen te vervullen; er zouden daarover in dien geest laatstelijk weder mededeelingen aan het Weener kabinet gedaan zijn.

Daarentegen bestaat in de hooge kringen te Weenen, volgens een van daar bij de *Times* ontvangen schrijven, de overtuiging dat de Westersche mogendheden door Ruslands staatkunde genoodzaakt zullen worden om

nog langen tijd oorlogschepen in de zwarte zee te houden, en dat zij daarom het verblijf eener Oostenrijksche bezetting in de Donau-landen niet kunnen afkeuren.

— Volgens een berigt uit den Bosporus van 18 September, door de Londensche dagbladen medegedeeld, was dien dag eene Britsche kanonneerboot naar het Slangen-eiland gestevend, ter vervanging eener andere welke bij dat eiland wacht hield, om de versterking van den Russischen post te beletten, maar wier bemanning door ziekten verzwakt was. Zoo lang er Russen op dat eiland waren, zou de Britsche admiraal *Lyons* in den Bosporus blijven.

BELGIE.

BRUSSEL, den 7den September.

De openlijke veroordeeling, die tegen sommige inrigtingen van middelbaar en hooger onderwijs in Belgie dezer dagen van de zijde der hooge geestelijkheid uitgesproken is, vindt vele en hartstogtelijke tegenspraak. Zoo heeft het stedelijk bestuur van Aalst openlijk daartegen geprotesteerd, en plegtig betuigd dat aan de middelbare school daar ter stede het godsdienst-onderrigt behoorlijk behartigd wordt: ofschoon het niet onder onmiddelijke leiding der geestelijkheid staat, en dat de kerkelijk goedgekeurde katechismus van Mechelen daarbij tot leiddraad dient. De bisschop van Gent beantwoordt dat protest met de verklaring »dat het godsdienstonderwijs uitsluitend aan de Kerk behoort, zelfs het onderrigt in den katechismus, en dat het door niemand, ook niet door eenen priester, gegeven mag worden zonder eene magtiging van de kerkelijke overheid".

Om te bewijzen dat dit een algemeen erkend beginsel der Katholijke Kerk is, beroept de prelaat zich op eene verklaring van den tegenwoordigen aartsbisschop van Parijs, en op gezegden van twee leden van het tegenwoordige ministerie van Belgie, de heeren *Vilain XIII* en de *Decker*. De eerste wederlegde in 1851 in de Kamer van Volksvertegenwoordigers de meening, »dat de ouders het regt hebben om hunne kinderen den katechismus te leeren en dat regt aan de schoolonderwijzers kunnen overdragen." De heer de *Decker* verklaarde bij dezelfde gelegenheid: »dat het een begin eener scheuring zou zijn, leeken met het godsdienst-onderrigt te belasten".

De Brusselsche *Observateur*, een orgaan van de warme liberalen in Belgie, zegt uit eene goede bron te vernemen, dat dezer dagen door de kerkelijke overheid aan alle priesters verboden is, godsdienst-onderrigt te geven in particuliere scholen van leeken, zullende aan de leerlingen van die scholen in de kerk alleen gelegenheid gegeven worden om van den geestelijke onderwijs in de godsdienstleer te bekomen; hierop is eene uitzondering gemaakt ten behoeve der op de wijze van kloosters ingerigte kostscholen van godsdienstige vereenigingen.

— Den 6den dezer heeft te Brussel de plegtige heropening van de lessen der vrije Brusselsche universiteit plaats gehad. De hevige aanvallen, waaraan die instelling te gelijk met de lands-hoogescholen onlangs van de zijde der Belgische geestelijkheid heeft blootgestaan, hadden de openbare aandacht bijzonder op die plegtigheid gevestigd, waarbij de burgemeester der stad, de heer *de Brouckere*, voorzat; en eene groote schare was zamengevloeid om haar bij te wonen, verwachtende dat die aanvallen in de openingsrede niet onbeantwoord zouden blijven. In die verwachting had men zich niet bedrogen. De heer *Verhaegen*, Inspecteur-Administrateur der Universiteit, heeft eene zeer lange rede uitgesproken, waarin hij met buitengewone warmte de verdediging der Universiteit gevoerd en aan de geestelijkheid geene tegenbeschuldigingen bespaard heeft.

— Sedert eenige dagen wordt te Brussel bijna van niets anders gesproken dan van een diefstal van 50 à 60,000 fr. aan edelgesteenten, gepleegd bij een zilversmid in de Rue de la Madeleine, de volkrijkste straat onzer stad. Het kostbaarste der gestolen voorwerpen is eene diamanten rivière, ter waarde van 20,000 fr. De met inklimming en verbreking van glasruiten volbragte inbraak verraadt eene meer dan gewone stoutmoedigheid, en geeft aanleiding tot klagten tegen de policie, die zich nooit bevindt waar men haar noodig heeft.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 8sten October.

Daar de Afdeelingen van de Tweede Kamer eerstdaags met het onderzoek van de ontwerpen van wet, uitmakende de Staatsbegrooting voor den jare 1857 aanvangen, zoo verwacht men, dat de Kamer vooreerst niet dikwerf openbare zittingen zal houden.

— Volgens het dagblad van 's Gravenhage zal de toestand der paardenartsen bij het leger nader worden geregeld. Zij zullen voortaan bij het kader worden ingelijfd en onder de bevelen van de chefs der korpsen komen te staan, terwijl voor het wetenschappelijk gedeelte een direkteur zal worden aangesteld, geheel afgescheiden van de geneeskundige dienst. Ter verkrijging van een goed personeel, zullen de traktementen gelijk worden gesteld met die van de officieren van gezondheid van denzelfden rang, terwijl voorts aan ieder paardenarts een dienstpaard zal toegestaan worden.

— Z. K. H. de Prins van Oranje, vergezeld van Hoogstdeszelfs gouverneur, den kolonel Jonkh. *de Casembroot*, is van Stuttgardt in goeden welstand te Leyden aangekomen, ten einde aldaar zijne studiën voort te zetten.

— Z. K. H. prins *Frederik* zal zich met een Nederl. stoomschip uit de haven van Kronstadt naar Berlijn begeven, waar HD. den 9 dezer zal aankomen, en aldaar eenigen tijd verblijven. Z. K. H. wordt den 17 dezer in de residentie verwacht.

— De Minister van Financien heeft, bij resolutie van 1 dezer, vastgesteld het plan van de 231ste loterij, die bestaan zal uit 20,000 loten, 10,000 prijzen en 2 premien. De collecte zal geopend worden op Maandag 27 October en gesloten op Zaturdag 8 November 1856. De trekking van de eerste klasse zal aanvangen op 24 November, terwijl de laatste 100 nommers op Zaturdag den 14 Februarij 1857 zullen getrokken worden. De directeur der Staatsloterij zal, bij den aanvang der trekking der 231ste loterij een aantal van 1000 loten afzonderen om die aan ingezetenen van het Rijk, geene loterijhandelaren, doch bekend zijnde loten voor eigen rekening te willen spelen, loten tegen den inlegprijs af te geven, mits de prijs van de alzoo afgegevene loten aan hem in eens voldaan worde.

— In den *Nieuwen Noord-Brabander* leest men:

»In de laatste dagen hebben het gemeentebestuur en deputatien uit de verschillende collegien en autoriteiten, benevens vele bijzondere aanzienlijke personen de eer gehad hunne opwachting bij den heer commissaris des Konings te maken; men roemt zeer de minzaamheid en voorkomendheid, waarmede allen, die hem naderen, ontvangen worden.

»Ll. Zaturdag avond heeft de muziek der stedelijke schutterij aan Z. Exc. eene luisterrijke serenade gebragt, waarbij het gansche korps officieren dier schutterij tegenwoordig was.

»De commissaris des Konings toonde zich zeer gevoelig over dit blijk van onderscheiding en gaf daarvan aan de heeren officieren in de minzaamste bewoordingen de verzekering, daarbij ook de uitdrukking voegende dat hij de schutterij, eene zoo schoone inrigting in ons vaderland, hoogacht en ten allen tijde op haar rekent. Ook over de muziek gaf de commissaris des Konings zijne tevredenheid te kennen; het was hem reeds bekend, dat die muziek uit een particulier gezelschap bestond, dat onder den naam van harmonie St. Cecilia zich reeds eenen naam verworven had. Volgaarne bewilligde Z. Exc. in het verzoek van den president van dit gezelschap, dat de harmonie, als zoodanig Z. Exc. nogmaals hulde zou komen brengen, en werd zulks aanvankelijk op gisteren avond bepaald, doch onverwacht opgekomen verhindering heeft zulks op een naderen dag doen uitstellen.

»Z. Exc. heeft gisteren een bezoek bij Z. D. H. Mgr. den Aartsbisschop van Utrecht enz. afgelegd en heeft daarna het middagmaal gebruikt bij den heer Mr. *J. B. H. van de Mortel*, op diens landgoed onder Rosmalen."

— Het te 's Bosch in garnizoen zijnde 2de regement infanterie, dat te Maastricht de groote manoeuvres heeft bijgewoond, is ll. Zaturdag in die stad teruggekeerd. Z. Exc. de generaal majoor provinciale kommandant was het uit Vught een eind weg te gemoet gereden en trad aan deszelfs hoofd de stad binnen. Gisteren heeft eene inspectie voor den kolonel plaats gehad, waarbij aan het regement de tevredenheid van den generaal, die de manoevres te Maastricht gekommandeerd heeft, werd betuigd over de goede houding, strenge tucht en krijgsmansbedrevenheid, bij die gelegenheid door het regement aan den dag gelegd.

— In de zomervergaderingen van de provinciale commissiën van onderwijs zijn geëxamineerd en toegelaten: 2 onderwijzers van den eersten rang, zijnde de heeren *D. de Groot*, onderwijzer te Groningen, en *H. Molema*, onderwijzer te Adorp; 33 onderwijzers van den tweeden, 66 van den derden en 75 van den vierden rang, 5 huisonderwijzers, 60 schoolhouderessen en 4 huisonderwijzeressen. Vergeleken met de uitkomsten van de zomervergaderingen van 1855, ontwaart men het volgende verschil: in 1855 zijn 2 onderwijzers van den eersten rang minder, 3 onderwijzers van den tweeden rang meer, 2 onderwijzers van den derden rang minder, 21 onderwijzers van den vierden rang meer, 2 huisonderwijzers minder, 6 schoolhouderessen minder, 3 huisonderwijzeressen minder geëxamineerd en toegelaten. Deze uitkomsten zijn zeer bevredigend, alleen die van de onderwijzers van den vierden rang zijn uitgezonderd.

— Laatstleden Zondag ontstond brand aan de huizing van *P. Schellekens*, logement en uitspanning *de Stad Parijs*, gelegen aan den straatweg van Breda op Tilburg onder de gemeente Gilze en Reijen. De brand nam zoo hevig toe dat, in weinige oogenblikken de vlammen zich over de geheele huizing, stal en schuur verspreidden en die panden dan ook geheel in de asch zijn gelegd. De brand wordt vermoed door het broeijen van het hooi te zijn ontstaan.

— Men verneemt omtrent de feestelijkheden die met de aansluiting van den Rhijnspoorweg met het Duitsche spoorwegnet zullen plaats hebben, dat den 17den dezer de feesttrein het groot aantal genoodigden, waaronder vele voorname personen, zoowel uit ons land als uit Duitschland, naar Amsterdam zal voeren, alwaar hen op het Koninklijk paleis een diner zal worden aangeboden. De feesttrein zal den volgenden dag den grooten weg van Amsterdam naar Keulen openen en door het bestuur van de Keulen-Mindener spoorweg aan de genoodigden een diner te Deutz worden aangeboden. Gelijktijdig zullen te Amsterdam en te Keulen volksfeesten plaats hebben, en onder anderen de Dom aldaar geïllumineerd worden. Door den handelstand te Rotterdam zal ten slotte aan de genoodigden een diner op het Yachtclubhuis worden aangeboden.

— Van de topografische kaart der Nederlanden zijn thans 15 bladen voltooid en in den handel gebragt. De geheele kaart zal uit 62 bladen bestaan. De Regering is voornemens het aantal graveurs bij het topografisch bureau tijdelijk met 10 te vermeerderen, ten einde de kaart, welke met veel belangstelling door het publiek ontvangen is, in zes jaren gereed te hebben; met het tegenwoordige personeel zouden nog 23 jaren verloopen eer al de bladen gereed waren, en bovendien zouden dan andere werkzaamheden moeten wachten.

— Vrijdag avond is de gewezen Gouverneur-Generaal van Ned. Indie, de heer Mr. *A. J. Duymaer van Twist*, per stoomboot te Deventer aangekomen en aldaar met algemeen vreugdebetoon ontvangen.

— Gedurende de maand September zijn over den Hollandschen ijzeren spoorweg vervoerd 113,164 reizigers en over den Rhijnspoorweg 78,127; de opbrengst van reizigers en goederen is over eerstgenoemden weg geweest *f* 107,753.66 en laatstgenoemden *f* 135,934.67½.

— Te Rotterdam zijn door eene Engelsche stoomboot ongeveer 170 manschappen aangebragt, die tot het Engelsch vreemdenlegioen behoord hebben, dat in de Krim dienst heeft gedaan. Zij zijn uit Engeland herwaarts gekomen om bij het Consulaat alhier het overige van hunne gage te ontvangen, en zullen denkelijk, naar gezegd wordt, dienst onder onze koloniale troepen zoeken.

— Te Arnhem waren tot dusverre vijf afzonderlijke boekerijen aanwezig, namelijk de stads-bibliotheek op het raadhuis, de bibliotheek van het Geldersche Hof, die van het provinciaal bestuur, die van de Geldersche maatschappij van geschiedenis en letterkunde en die van de Groote kerk. Deze alle zijn, op voorstel van de genoemde maatschappij, en door de zorg van het gemeentebestuur, tot eene openbare bibliotheek vereenigd, en in een zeer geschikt nieuw daarvoor gebouwd lokaal, op den 1 October voor het publiek toegankelijk gesteld. Eene fraaije collectie naturalien, opgedolven oudheden en zilveren gildebekers verhoogen niet weinig het belangrijke dezer in de Geldersche hoofdstad tot stand gebragte inrigting, en zal menigeen kunnen aansporen om haar door geschenken te verrijken, waartoe commissarissen reeds alle liefhebbers van boeken en oudheden hebben opgeroepen.

— Uit Koevorden schrijft men, dat het landgoed *de Scheer*, gelegen onder de Gemeente Gramsbergen, bestaande, behalve uit het heerenhuis, thans door een rentmeester bewoond, uit 14 boerenplaatsen en eene groote massa uitmuntend veen, die weldra door de Lutter-hoofdwijk zal worden doorsneden, dezer dagen uit de handen van den heer *Santbergen* in die van de heeren *van Swinderen* en *van Sonsbeeck* is overgegaan. Men zegt dat de familie *Santbergen* dit goed in der tijd van de heeren *van Heemse* heeft aangekocht voor *f* 35,000; dat het bij de boedelverdeeling aan den vorigen bezitter is toegescheiden voor *f* 70,000, die het thans voor *f* 560,000 moet verkocht hebben.

— Sedert eenige weken zijn verscheidene stoute en belangrijke diefstallen in de provincie Friesland gepleegd geworden. Behalve somtijds niet onaanzienlijke geldsommen, zijn de ontvreemde voorwerpen meestal van goud en zilver, zoodat om die reden te eerder eene ontdekking der schuldigen zou mogen worden verwacht; doch, ondanks de nasporingen der justitie, mag men daarin niet slagen en blijft de misdaad ongestraft. Men schijnt hier aan eene bende te mogen denken, die hare maatregelen van voorzorg op de beste wijze neemt. Niet zelden gaan de diefstallen ook van zware bedreigingen jegens de bestolenen gepaard, waarvan, een paar nachten geleden, eene door eene bejaarde weduwe met hare meid bewoonde huizinge onder het dorp Birdaard weder getuige was. Aan het manmoedig gedrag der weduwe, dat haar echter tot eene worsteling met een der aanvallers bragt, waarbij zij aan haar hoofd en hand eene, hoezeer niet gevaarlijke, wonde ontving, was het intusschen te danken, dat de dieven, waarschijnlijk voor overrompeling der buren beducht, zich in dit geval slechts moesten vergenoegen eenige koperen boerengereedschappen mede te nemen. Ook deze daders is men nog niet op het spoor kunnen komen.

— De jongste per overlandmail ontvangen berigten zijn van Batavia van den 10 Augustus.

Den 16den der vorige maand heeft de Gouverneur-Generaal het dagelijksche beleid der zaken weder aanvaard, met betuiging zijner bijzondere tevredenheid over de wijze, waarop gedurende zijne ongesteldheid het dagelijksch beleid der zaken is gevoerd door den heer *J. P. C. Ruloffs*, vice-president van den raad van Ned. Indie.

— Den 10den Augustus is de expeditie naar de Lampongsche districten, onder bevel van den kolonel *Waleson*, bestaande uit het 11de bat. infanterie, met artillerie en sappeurs, onder begeleiding van muziek, onder het aanheffen van volksliederen en het spelen van den opwekkenden marsch van Djagaraga, te Batavia scheep gegaan.

— Volgens berigten van de westerafdeeling van Borneo werd in den nacht van den 10 op den 12 junij ll. door een groot gedeelte der bevolking van [illegible] ons detachement aldaar, bestaande uit 30 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den 1sten luit. der infanterie *W. Mekern*, verraderlijk aangevallen, waarbij evengenoemde officier het leven verloor; nadat nog eenige manschappen gedood of gewond waren, gelukte het de Chinezen te verjagen, ofschoon deze steeds bleven vuren, en zulks nog de volgende dagen herhaalden, totdat men hulp had bekomen van Benkajang en Montrado, als wanneer de Chinezen terugtrokken, nadat 22 hunner waren gearresteerd, 11 van welke met de strop werden gestraft, terwijl de overige naar Java werden opgezonden.

— Van Menado wordt gemeld, dat van de zeeroovers, van welke vroeger melding is gemaakt, op de eilanden Banka en Falisse, waarheen zij reeds vroeger de gelegenheid gevonden hadden om op boomstammen of kleine vlotten te vlugten, nog 7 gedood en 3 gevangen genomen waren, terwijl 2 geweren en 1 donderbus werden buit gemaakt en 3 geroofde menschen bevrijd. De in aanbouw zijnde praauwen der roovers en de tot dat einde gekapte houtwerken werden verbrand. De kusten der residentie werden voortdurend door zeeroovers verontrust; te Belang had tusschen de schutters en de zeeroovers eene ontmoeting plaats gehad, waarbij 20 roovers waren gedood en eene praauw benevens eenige wapenen buit gemaakt. Zr. Ms. stoomschip *Samarang* vernielde op het eiland Banka 6 kleine rooverspraauwen, waarvan echter de bemanning wist te ontsnappen. Ook op de Sangir-eilanden had de bevolking in den laatsten tijd veel overlast van de zeeroovers en was een aantal menschen geroofd.

— Uit een openbaar gemaakten staat van den stand van het rijstgewas onder ultimo junij ll. blijkt dat hetzelve was in de volgende residentiën en afdeelingen als volgt: buitengewoon gunstig in Batavia, Pasoeroean en Patjitan; bijzonder gunstig in Soerabaija; zeer gunstig in de Preanger-Regentschappen, Cheribon, Pekalongan, Japara, Banjoemaas, Bagelen, Kadoe, Madioen en Kedirie, gunstig in Buitenzorg, Tagal, Samarang, Rembang, Probolingo, Bezoekie en Banjoewangie; vrij gunstig in Krawang; over het algemeen vrij gunstig in Bantam.

— Den 10 julij ll. had alhier ter reede een vreeselijk ongeluk plaats. Aan boord van het Nederlandsch koopvaardijschip *Resident van Son*, kapitein *Kramers*, werden naar Japan bestemde goederen overgenomen, waarbij zich ook twee 80ponders bevonden. Gedurende het overhijschen van een dier stukken braken de takels en blokken, en de 80ponders, een gewigt hebbende van 20,000 p. viel in het water. De 2de stuurman *J. Withuys*, verloor hierbij het leven; in de takels verward rakende werden hem de beide beenen letterlijk afgesneden en was hij dadelijk een lijk.

— Ten einde de geschillen en vijandelijkheden tusschen de bevolkingen van Timori en Timboekoe te doen ophouden, is de Gouverneur van de Molukken, met 150 man troepen, onder den majoor *Happé*, en de stoomschepen *Vesuvius* en *Celebes*, benevens 600 man hulptroepen, derwaarts gevaren. Zoo gemeld wordt, is de expeditie nog al vertraagd, grootendeels door het verongelukken van een schip met leeftogt geladen. Nadat daarin was voorzien, is de krijgsmagt den 18 junij voor Tampirr aangekomen, en heeft men Timoriërs, die weigerden zich te onderwerpen, op eene onbeklimbare rots verschanst gevonden. Daar een regtstreeksche aanval ongeraden was, is de verschansing den 22 junij met werpgeschut bestookt, en daarop is de vijand spoedig in onderwerping gekomen. Vermits de vijandelijke negorijen verlaten werden bevonden, en er na deze tuchtiging, waarbij de troepen den meesten ijver en moed hadden aan den dag gelegd, weinig vrees bestond voor nieuwe invallen van de Timoriërs, zijn de troepen den 29 junij naar het Vesuvius-eiland teruggekeerd. Onder de bij deze gelegenheid gebezigde troepen worden genoemd 271 Alfoeren.

— Uit Honkong wordt van den 9den vermeld. Het Nederlandsche fregatschip *Banca* kapt. *Hoogeveen Heijmans*, hetwelk den 12den Julij van Macao met 350 koelies naar Havana vertrok, werd door schade, welke het in een storm beliep, genoodzaakt terug te keeren om te repareren. Gedurende den tijd dat de reparatie bewerkstelligd werd en het schip bijna klaar was om weder zee te kiezen, schijnen de Chinezen zamengespannen te hebben om zich aan hunne verpligtingen te onttrekken en om hiertoe te geraken, werd de ekwipage den 3 dezer, door hen overvallen. Deze was echter voorbereid en verweerde zich, zoodat er natuurlijk een hevige schermutseling plaats greep. Onder dit bedrijf zijn eenige booswichten tot het verschikkelijk besluit gekomen, om het schip in brand te steken; zij begaven zich om dit barbaarsche plan ten uitvoer te brengen in het tusschendek en in korten tijd was het schip eene prooi der vlammen. Een groot gedeelte der Chinezen hebben hunne welverdiende straf ontvangen en zijn omgekomen, maar ook kapitein *Heijmans*, de 2de stuurman en de hofmeester worden vermist.

(Betreffende het gebeurde met het Nederlandsche fregatschip *Banca*, kapt. *Hoogeveen Heijmans* (hiervoren vermeld), verneemt men uit Engelsche dagbladen nader: Dat het bij de terugkomst der *Banca* te Macao, om eenige schade te herstellen, den koelies niet vergund was zich aan wal te begeven, welke maatregel genomen was om wegloopen te voorkomen. Men voedde echter geen vrees voor een opstand, toen een Chineesch scheepsdochter, die aan boord was, den kapitein waarschuwde dat er eenig kwaad voornemen bestond. Om zich daartegen in staat van tegenweer te stellen, werd het klein geweer naar het achterschip gebragt, terwijl twee stukken geladen werden en zoodanig geplaatst, dat men daarmede op de koelies vuur kon geven.

Ten 9 ure 's avonds van dienzelfden dag begon de opstand, ten gevolge waarvan de bemanning de wijk nam naar het halfdek. De kapitein deed eerst een paar schoten over de hoofden, doch toen hiermede het beoogde doel niet werd bereikt, maar de koelies, gewapend met sjorhouten, steenen, enz. zich verder in beweging stelden tot een aanval, gaf men vuur op hen, en werden ook de stukken afgeschoten. De koelies begaven zich hierop naar beneden, van waar de vlammen spoedig naar boven rezen, zoodat het schip weldra in lichtelaaije vlam stond. De groote mast stortte daarop spoedig onder gekraak in, vervolgens deelden de fokke- en bazaansmasten in hetzelfde lot en omstreeks middernacht geraakte de kruidkamer in brand. Van de Europeanen zijn de kapitein, de constapel en de hofmeester vermist, alsmede 220 à 230 koelies. Zij die gered werden, zijn opgenomen door de stoomboot *Queen*, door kaptein *Endicott's* kotter en door twee andere vaartuigen. Een matroos die verondersteld werd verdronken te zijn, is later door de bemanning van de *Queen* aan boord, gevonden van eene Chinesche boot.

De voorzitter der Commissie, bij beschikking van de Gedeputeerde Staten van Noordbrabant dd. 19 September jl. G. N°. 95, benoemd, om overeenkomstig het programma, medegedeeld bij besluit dier vergadering van den 22sten Maart jl. G. N°. 91 (*Provinciaalblad* N°. 12), over te gaan tot het afnemen van examen van personen die wenschen in aanmerking te komen om bij voorkomende gelegenheid als provisioneele opzigter van den Waterstaat te worden geplaatst, brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat dit examen zal plaats hebben op Woensdag den

29sten October eerstkomende, des voormiddags ten 10 ure, in het gebouw van het provinciaal bestuur te *'s Hertogenbosch*, en dat degenen die tot het afleggen van dat examen verlangen te worden toegelaten, zich vóór 20 October eerstkomende met vrachtvrije brieven zullen behooren aan te melden bij den ondergeteekenden, voorzitter der commissie voornoemd, Mr. *P. J. J. Hollingerus Pijpers*, Lid der Gedeputeerde Staten aldaar, onder overlegging van: 1° de geboorteakte; 2° een bewijs van goed gedrag, afgegeven door het hoofd van het bestuur hunner woonplaats, 3° een door eenen geneesheer afgegeven bewijs van goed physiek gestel; zullende zij bij het examen van de noodige teekenbehoeften behooren voorzien te zijn.

's Hertogenbosch, 20 September 1856.

HOLLINGERUS PIJPERS.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM den 6 October.

TARWE onveranderd: 127, 128 ℔ O. witb. Pools. *f* 530, *f* 535; 128 ℔ O. Donau dito *f* 510; 126, 127 ℔ Jar. dito *f* 475; 120 ℔ N. Rijn *f* 445; 133 ℔ Kubanka *f* 380, *f* 384; 153 ℔ N. Bavenl. *f* 420 In veiling 25 last 135 ℔ Kubanka *f* 374, *f* 376.

ROGGE *f* 2 lager: 121 ℔ Amerika. *f* 290; 118, 119, 120 ℔ Arch. *f* 250, *f* 253, *f* 256. In veiling 174 last Amerik., 115, 116, 117 ℔ *f* 234 à *f* 240.

GERST *f* 8 lager: 98 ℔ Vriesche Winter *f* 203.

BOEKWEIT in een doen: 118 ℔ Amersf. *f* 282; 124 ℔ Holst. *f* 296.

KOOLZAAD willig: op 9 v. Olie, te leveren in Oct. 87 P. vl. in Novemb. 87 1/2 P. vl. in April 83 P. vl.

LIJNZAAD prijshoudend: 106 ℔ Arch. *f* 325; 104, 105, ℔ dito *f* 320.

RAAPOLIE hooger betaald: op 6/w. *f* 51 1/4 vlieg. *f* 50 à 1/2; 1 Nov. *f* 49 3/4 *f* 50, 1 Dec. *f* 49 3/4, *f* 50, *f* 49 3/4; 1 Mei *f* 46 1/4 à *f* 47.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* 42 3/4, vlieg. *f* 41; à *f* 41 3/4; 1 Nov. *f* 40 1/2, 3/4; 1 Dec. *f* 38 3/4 à *f* 39.

HENNEPOLIE op 6/w. *f* 46 1/4; vlieg. *f* 45.

RAAPKOEKEN, per 1040 stuks *f* 94 à *f* 97.

LIJNKOEKEN, per 104 stuks *f* 9 1/2 à *f* 14.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA

VAN DEN 7 OCTOBER 1856

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f*	0.00	tot *f*	0,00.
Het dito dito Rogge Oude	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» »	8,80	» »	9,10.
Het dito dito Boekweit Oude	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» »	7,90	» »	8,00.
Een dito pond Boter	» »	1.00	» »	1 04
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» »	1,90	» »	2,10
Het 1000 Eiken Telhout			»	3.30
Het 1000 Doof Hout			»	2.50.
De kar Spaanders			»	4,10.
De » Sprokken			»	3.90.
De 100 Mutsaard			»	3 50.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (7 *October*) was de fondsnotering: Ned. 2 1/2 pCt. 62 1/2, 5/8; 3 pCt. 73 7/8, 74 1/4; 4 pCt. 93, 1/2; O. Ind. Leen. 1850 92 3/4; Belgie 2 1/2 pCt. 50 7/8, 51; Rusland 5 pCt. 102 1/2; Neg. 1831—33 91, 5 pCt. 1854 93, 1/4; Nieuwe Eng. 4 1/2 pCt. 93; Polen Certif. 77 3/8; Amst. Loten 153; Spanje 1 1/4 pCt. 23 3/8, 11/16, 5/8; 3 pCt. Buitenl. 41 7/8; 3 pCt Binnenl. 37 3/8, 7/8, 3/4 Portugezen te Londen 3 pCt. 43 5/8, 7/8; Oostenrijk Metall. 5 pCt. 73 1/4; dito 1849—54 83 3/8; 1/4; Zilver Nat. 5 pCt. 74 3/8, 75; 2 1/2 pCt. 37 3/4, 7/8, 38 1/4; Mexiko 20 7/8; Grenada 20 7/8; Venezuela 34 3/4.

Advertentiën.

*** Heden overleed, na een lang en smartelijk lijden, in den ouderdom van ruim 48 jaren, mijn geliefde Echtgenoot JAN FREDERIK SCHLEIJER, diep betreurd door mij, mijne Kinderen en verdere Betrekkingen.

BREDA, 5 October 1856.

A. R. RECKLEBEN, Wed. J. F. SCHLEIJER.

Eenige Kennisgeving.

De Affaire zal op denzelfden voet en firma worden gecontinueerd.

* * Een ieder wordt beleefdelijk verzocht geene Boodschappen of Bestellingen bestemd voor F. AMMERAND, Kamerbehanger, af te geven in Wijk D, N°. 190, maar die te bezorgen in Wijk D, N°. 101, en aldaar boven.

D. SCHOMAKER,

Huisonderwijzer,

VERHUISD naar den *HAAGDIJK*, B, 329, beveelt zich minzaam in de gunst zijner Stadgenooten.

* * Op *Woensdag den 5. November aanstaande*, des middags ten *twaalf ure*, zal door het KOLLEGIE van REGENTEN over het HUIS van ARREST te *Breda*, binnen dat Gesticht worden overgegaan tot het openbaar AANBESTEDEN van het ONDERHOUD der GEVANGENEN, gedurende het jaar 1800 zeven en vijftig, van af 1°. Januarij tot ultimo December.

De Voorwaarden der Aanbesteding liggen ter lezing in de Koffijhuizen: *de Beurs van Breda, het Gouden Kruis, het Hof van Holland* en het Logement *de Zwaan*.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij de Heeren President en Secretaris van het Collegie M. J. F. G. J. DE ROY en M. H. L. MAARSCHALK.

*** De LUITENANT-KOLONEL en PLAATSELIJKE KOMMANDANT der Vesting *Breda*, als belast met het toezigt over het beheer der Garnizoens-Bakkerij, is van meening, om, onder nadere goedkeuring van het Ministerie van Oorlog, op *Zaturdag den 18. October* 1856, des middags ten 12 ure, AAN TE BESTEDEN het LEVEREN van:

4 Lasten Jarige ROGGE, minstens moetende wegen 72 Ned. ℔.

Zullende de Voorwaarden dier levering van en met heden ter inzage liggen op het Bureau van hem Plaatselijken Kommandant.

Men is gehouden te zorgen, dat, even als op de Monsters, de Inschrijvings-Biljetten op den omslag of de buitenzijde met het Merk des Inschrijvers gemerkt zijn.

Het Eau des Carmes

van MARGARETHA GRASS, vroeger gezellin der Kloosterviouw MARIA CLEMENTINE MARTIN, verdient de bijzondere attentie der consumenten. Zij is vervaardigd naar het oorspronkelijk voorschrift en de grondstoffen zijn niet vervangen door andere, die door de Parfumfabriekanten gebruikt worden, hetzij om te bezuinigen of omdat zij het echte recept niet kennen.

Het is in fleschjes, met **M G** in het glas gegoten en het Kon. Pruiss. wapen op het etiquet, in het VERKOOPHUIS en de bekende Depots voor 50 c. en *f* 1 te verkrijgen. De Professoren BISCHOF, WUTZER, BACH, BARING, en anderen bevelen het aan, algemeen geeft men het de voorkeur boven de fransche fabrikaten en gebruikt het liever als Hoffman's droppels in alle voorkomende gevallen, bestellingen van Duitsche en vreemde Hoven, van den hoogen adel en de elegante wereld komen dagelijks in.

Ich ersuche Sie mir mit nächster Post wieder 6 Flaschen von Ihren **CARMELITER WASSER** zu schicken.

6 Juli, *Schloss Herten bei Recklinghausen.*

Gräfin DROSTE-NESSELRODE.

LAMPRECHT'S BORSTKOEKJES voor de genezing van keelpijn, hoest, schorheid en andere borstkwalen en voor de verzachting bij chronische ziekten, als asthma, kortademigheid enz. Ze zijn lekker en men kan ze aanhoudend gebruiken zonder eenige stoornis in de eetlust.

ROCHE'S EMBROCATION, een zeer gunstig bekend uitwendig middel tegen Kinkhoest, asthma, kortademigheid, verouderde hoest enz.

JOHNSON'S SOOTHING SYRUP, een verzachtend middel bij het tanden krijgen, waarvan men met zekerheid zeggen kan, dat na twee of drie keeren inwrijven de pijn verdwijnt, die dikwijls gevaarlijke ziekten ten gevolge heeft.

STUIPKORALEN, waardoor de stuipen geweerd, genezen en onschadelijk gemaakt worden, voor 5 gulden de snoer.

Amsterdam, Verkoophuis.	's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	» H. Scheefhals v. d. Heijden.
Breda, Wed^e. Wiercx Folla.	Zevenaar, J. S. Reynders.
» J. Somer.	

En in de bekende Depôts in de andere Steden.

*** G. T. N. SURINGAR, Boekhandelaar te Leeuwarden, berigt hiermede, dat op hem, uit het fonds van de HH. GEBROEDERS VAN CLEEF, is overgegaan de uitgave en verkoop van het

NIEUW

HOLLANDSCH-FRANSCH EN FRANSCH-HOLLANDSCH

WOORDENBOEK

geschikt ten gebruike op de Scholen, waar met beide talen onderwijst. DERDE UITGAVE, op nieuw herzien, verbeterd en aanmerkelijk vermeerderd door J. M. CALISCH, beëedigd Translateur en Onderwijzer te Amsterdam. Vervat in een deel van ongeveer 1260 bladzijden in twee kolommen, op velin papier en gebonden in netten, verguldeen band à *f* 5.

En zullen dus van nu af alle aanvragen regtstreeks aan hem op aan zijne Correspondenten moeten zijn gerigt.

De zorg en kieschheid, waarmede deze uitgave is bewerkt geworden, hebben den roem van dit Woordenboek, aan den inhoud waarvan eene aanzienlijke uitbreiding is gegeven, zoo danig gevestigd, dat alle aanprijzing overbodig geacht mag worden.

Te BREDA, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.